

Dosar nr. 3r-63/2023
2-21001837-01-3r-21032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Barbacaru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Negru, E. Palanciuc)

DECIZIE

29 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursul depus de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Stratulat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Megapar” cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile,

împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de către Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan privind atragerea în proces în calitate de persoană terță a ÎMGFL nr. 19, ca neîntemeiată,

c o n s t a t ă:

La 04 ianuarie 2021 Lilia Stratulat a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primarului General al mun. Chișinău, persoana terță SRL „Megaparc” cu privire la anularea dispoziției nr. 619-d din 10 noiembrie 2020 „Cu privire la revocarea dispoziției nr. 258-d din 05 iunie 2020 „Cu privire la suspendarea autorizației de construire nr. 611-c/19 din 08 noiembrie 2019” emisă de către viceprimarul general al mun. Chișinău, d-nul Victor Chironda, anularea răspunsului viceprimarului mun. Chișinău, Victor Chironda S-4327/5/20 din 11 decembrie 2020 asupra cererii prealabile.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 18 aprilie 2022, acțiunea depusă de Lilia Stratulat a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 108-113, vol. II).

La 22 aprilie 2022, Lilia Stratulat, prin intermediul avocatului Nicolae Leșan, a depus apel nemotivat (f.d.105-107), iar la 20 iunie 2022, apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi decizii privind admiterea acțiunii (f.d.121-124).

Prin încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de către avocatul Nicolae Leșan în interesele Liliei Stratulat privind

atragerea în proces în calitate de persoană terță a ÎMGFL nr. 19, ca neîntemeiată.

La 23 februarie 2023, Lilia Stratulat, reprezentat de avocatul Nicolae Leșan, prin intermediul adresei electronice, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu emiterea unei decizii de admitere a demersului cu privire la atragerea în proces terță persoană ÎMGFL nr. 19, în gestiunea căruia se afla blocul locativ.

În motivarea recursului a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece concluzia instanței de apel este emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

A susținut că necesitatea atragerii în proces a ÎMGFL nr. 19 se impune pentru a apăra drepturile și interesele legitime ale recurente, iar actul de dispoziție emis pe această cauză să fie just și echitabil fără a îngrădi careva drepturi părților la proces precum și altor persoane.

A reiterat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa a statuat că dreptul de acces la instanțe trebuie să fie un drept absolut și că, fiind vorba despre un drept pe care Convenția l-a recunoscut, nu poate exista situația limitărilor acestui drept chiar dacă statul ar dispune de unele norme legale contrare acestuia.

Așadar, concluzia instanței înscrisă în contestarea contestată, reiese din interpretarea în mod eronat a legii circumstanțe care constituie temeiuri de declarare a recursului și casarea încheierii, prin prisma art. 432 CPC.

A considerat că au fost întrunite toate condițiile prevăzute de legislația în vigoare pentru atragerea în proces ÎMGFL nr. 19, însă actul de dispoziție emis este ilegal și neîntemeiat, iar ca efect încalcă grav drepturile prevăzute de Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Conform art. 241 alin. (1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Potrivit actelor cauzei, încheierea instanței de apel din 25 ianuarie 2023 a fost notificată Liliei Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan, prin intermediul poștei electronice, la data de 07 februarie 2023, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, anexat la actele cauzei (f.d. 154).

La 21 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Primarului General al mun. Chișinău și SRL „Megaparc” copia recursului depus de Lilia Stratulat împotriva încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art.191 alin.(5) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează cererile de recurs împotriva hotărârilor, deciziilor și încheierilor curții de apel.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan privind atragerea în proces în calitate de persoană terță a ÎMGFL nr. 19.

Instanța de apel a conchis că argumentele Liliesi Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan referitoare la scopul cererii de atragere în proces a ÎMGFL nr. 19, nu se încadrează în limitele prevederilor art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că prin prisma dispozițiilor art. 205 din Codul administrativ, se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice ale căror drepturi ar putea fi afectate de litigiul în cauză, în timp ce o hotărâre a instanței de judecată emisă la acțiunea în contencios administrativ înaintată de Lilia Stratulat nu intervine în nici un mod în drepturile ÎMGFL nr. 19.

Or, obiect al acțiunii îl constituie verificarea legalității dispoziției Primarului General al mun. Chișinău nr. 619-d din 10 noiembrie 2020 „Cu privire la revocarea dispoziției nr. 258-d din 05 iunie 2020 cu privire la suspendarea autorizației de construire eliberată Societății cu Răspundere Limitată „Megaparc” nr. 611-c/19 din 08 noiembrie 2019”, prin care s-a revocat dispoziția nr. 258-d din 05 iunie 2020 „Cu privire la suspendarea autorizației de construire eliberată SRL „Megaparc” nr. 611-c/19 din 08 noiembrie 2019”, precum și a deciziei adoptate în procedura prealabilă exprimată prin răspunsul nr. S-4327/5/20 din 11 decembrie 2020 ceea ce denotă lipsa unor drepturi, ce ar putea afecta interesele ÎMGFL nr. 19. Or, argumentele invocate de avocatul Nicolae Leșan în interesele Liliesi Stratulat, nu cad sub incidența art. 205 din Codul administrativ.

Articolul 21 alin. (1) din Codul administrativ stipulează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative.

Potrivit art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sânt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 203 din Codul administrativ, participanți la proces sunt părțile; persoanele atrase în proces de instanța de judecată; alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare.

Articolul 205 alin. (1)–(4) din Codul administrativ prevede că, la examinarea acțiunii în contencios administrativ, instanța de judecată poate atrage în proces, din oficiu sau la cerere, persoane ale căror drepturi sunt afectate de litigiul în cauză. Dacă un terț participă la raportul juridic litigios în așa fel încât hotărârea instanței de judecată ar interveni direct în drepturile lui, atunci această persoană terță trebuie atrasă în proces. Această prevedere se aplică, în special, când: o persoană contestă actul administrativ individual favorabil eliberat unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; o persoană contestă un act administrativ individual defavorabil emis la cererea unui terț sau cere constatarea nulității acestuia; o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual defavorabil pentru un terț; o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual favorabil pentru ea și favorizarea poate fi acordată numai o singură dată sau doar pentru un număr limitat de persoane. Dacă o persoană înaintează acțiune în contencios administrativ pentru obligarea unei autorități publice să emită un act administrativ individual și emiterea acestuia necesită încuviințarea unei alte autorități publice, atunci ultima este atrasă în proces. Încheierea judecătorească prin care este atras în proces un terț se notifică tuturor participanților la proces. Instanța de judecată indică motivul atragerii în proces și expediază terțului atras în proces o copie a înscrisurilor depuse până la acel moment în instanța de judecată. Încheierea judecătorească cu privire la atragerea unui terț în proces nu este susceptibilă de recurs. Încheierea judecătorească prin care se refuză atragerea în proces a unui terț poate fi contestată separat cu recurs.

Din prevederile legale enunțate rezultă că pot fi atrase în proces doar persoanele ale căror drepturi sunt afectate de litigiul dedus judecătii.

În asemenea circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că Curtea de Apel Chișinău întemeiat a refuzat atragerea în proces în calitate de terț a ÎMGFL nr. 19.

Or, argumentele invocate de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan la necesitatea atragerii în proces a ÎMGFL nr. 19, nu se încadrează în prevederile art. 205 din Codul administrativ, având în vedere că, prin prisma dispozițiilor articolului nominalizat, se asigură participarea la proces a persoanelor fizice sau juridice, ale căror drepturi ar putea fi afectate de litigiul în cauză, în timp ce o eventuală hotărâre a instanței de judecată ce va fi emisă la acțiunea înaintată de Lilia Stratulat, nu intervine în niciun mod în drepturile și interesele legitime ale ÎMGFL nr. 19, atragerea căreia se solicită de către Lilia Stratulat în calitate de terți.

Conform art. 7 din Codul administrativ, autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

Reieșind din prevederile art. 8 din Codul administrativ, regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție relevă că o acțiune în contencios administrativ poate fi îndreptată doar împotriva unei autorități publice, fiind contestată activitatea administrativă a acestei autorități, nefiind necesară atragerea organelor specializate în calitate de terți.

Potrivit art. 216 alin. (1) din Codul administrativ, pentru pregătirea dezbaterilor judiciare, judecătorul sau, în cazul instanței colegiale, judecătorul raportor efectuează următoarele acțiuni: solicită părâtului și celorlalți participanți la proces referințe cu privire la acțiunea în contencios administrativ; clarifică circumstanțele ce trebuie probate și indică probele suplimentare care trebuie prezentate de către participanți în termenul stabilit expres de instanța de judecată; solicită, la cerere sau din oficiu, probele necesare examinării complete și soluționării juste a cauzei de contencios administrativ printr-o încheiere în care este stabilit termenul-limită de prezentare a acestora; efectuează orice alte acte de procedură necesare pentru examinarea cauzei de contencios administrativ, după posibilitate într-o singură ședință de judecată; stabilește data și ora pentru începutul dezbaterilor judiciare, cu citarea legală a tuturor participanților la proces.

Instanța de recurs menționează că, limitele extensive ale principiului rolului activ al judecătorului în procedura administrativă urmează să se coroboreze cu principiul disponibilității părților în drepturile lor procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 195 din Codul administrativ procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 27 din Codul de procedura civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare. Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Sub acest aspect, instanța de recurs relevă că rolul activ al instanței de judecată trebuie să se armonizeze cu inițiativa părților, în scopul stabilirii adevărului. Or, rolul activ al instanței de judecată în procesul administrativ este principiu care instituie regula, potrivit căreia, pentru aflarea adevărului în cauza examinată, judecătorii nu trebuie să adopte o poziție pasivă, dar trebuie să-și găsească reflectare legislativă expresă.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție indică că, disponibilitatea părților este un principiu procedural unanim recunoscut, dar, totuși nu este nelimitat. Disponibilitatea părților, ca și orice alt drept inerent persoanei este perpetuu în timp și spațiu, până în momentul în care atentează drepturilor unei alte persoane, la caz, disponibilitatea durează atât timp până nu atentează bunei-credințe a exercitării acestor drepturi.

Din considerentele menționate și având în vedere că încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan sunt neîntemeiate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului

civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Lilia Stratulat, reprezentată de avocatul Nicolae Leșan.

Se menține încheierea din 25 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Lilia Stratulat împotriva Primarului general al municipiului Chișinău, persoană terță Societatea cu Răspundere Limitată „Megapar” cu privire la contestarea actelor administrative individuale defavorabile.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru